Robert Vehovec
Programska oprema
Miran Petek
Upravljanje servisov

konferenca COBISS 2014

COBISS/OPAC kot Discovery Service

IZUM

UNESCO

COBISS

Vsebina:

- Discovery orodja - nekaj osnov
- COBISS/OPAC kot Discovery Service

Discovery orodja
nekaj osnov

Orodja/servisi za odkrivanje informacij

- Discovery tools (ang. izraz)
- Bibliotekarska terminologija (Ivan Kanič):

http://terminologija.blogspot.com/2013/05/odkrivanje-informacij.html

Zakaj potreba po tovrstnih servisih?

- Ponudba vsebin (tiskanih, elektronskih, digitalnih) je v Sloveniji široka
- Vstopna mesta za iskanje informacij razdrobljena po posameznih univerzah, institucijah in knjižnicah
- Uporabniki imajo težave z iskanjem virov, saj se ti ponujajo na različnih spletnih mestih
- Posledica je slabša uporabnost naročenih inf. virov, kar zmanjšuje upravičenost nabave
- **Potreba po skupni vstopni točki za iskanje informacij**

Federativni iskalniki - slabosti

- Iskanje je precej dolgotrajno (včasih tudi več kot 15sec na iskalno zahtevo)
- Zastarela tehnologija – ponudniki jih več ne razvijajo, ampak skrbijo le za popravke in redno vzdrževanje
- Algoritmi za določanje relevantnosti so zastareli in se več ne razvijajo/dopolnjujejo
- Omogočajo hkratno iskanje le po omejenem številu inf. virov
- Za vsak inf. vir lahko prejmemo omejeno število združenih rezultatov – naslednje pridobimo z nadaljnjimi kliki/zahtevami
- Zahteva redno vzdrževanje konfiguracij „povezav“ za vsak inf. vir (potrebni človeški viri)
- **Potreba po novejši tehnologiji/rešitvi**

Discovery Service

- Federativno iskanje nadomesti uvedba iskanja po centralnem indeksu - hitrejše iskanje
- Iskanje „Google-like“
- Iskanje po celotni ponudbi e-virov knjižnice iz enega mesta
- Uporabniško prijaznejše orodje – informacije so lažje najdljive
- Izboljšana relevantnost
- Številne uporabne funkcionalnosti vmesnika
- Enostavnejše vzdrževanje

Osnovni koncept Discovery Service

„Google-like“ iskalno okence

Poišči

indeks e-virov

Lokalni katalog knjižnice

Digitalni repozitorij

Ostali lokalni viri

Federativna iskanja e-virov

povezovalnik OpenURL

Indeks elektronskih virov

Več sto milijonov indeksiranih zapisov/metapodatkov/povzetkov člankov, revij, e-knjig, raziskovalnih poročil, konferenčnih prispevkov, avdio in video vsebin, slik …

- Založnikov
- Agregatorjev
- Ponudnikov baz podatkov (A&I)
- Ponudnikov digitalnih repozitorijev (OA in institucionalnih)

Indeks elektronskih virov

- Ponujajo ponudniki discovery servisov
- Sklepajo pogodbe o indeksiranju vsebin z založniki, agregatorji in ponudniki baz podatkov (A&I), ponudniki digitalnih repozitorijev
- Vsebina je različna (indeksirajo različne inf. vire)
- Možnost iskanja tudi po celotnih besedilih
- Knjižnici je omogočen izbor vsebin, ki so uporabniku na voljo
- Del vsebine je lahko za iskanje prost, za del pa se zahteva pogodba s ponudnikom vsebine (WoS, Scopus …)

COBISS/OPAC kot Discovery Service

COBISS/OPAC

- Vključeni viri:
  - COBIB + zapisi lokalnih katalogov
  - Zapisi digitalnih repozitorijev
  - Elinks: paketni vnos zapisov v vzajemni katalog in lokalne kataloge
  - E-knjige domačega ponudnika (Biblos)
  - Druge baze podatkov v sistemu COBISS: COLIB, SGC, CONOR, CORES
  - Drugi viri: OCLC FS, JCR, SNIP …
  - povezovalnik OpenURL (baza znanja), za povezovanje do celotnih vsebin in ostalih zunanjih servisov
- Moja knjižnica
- mCOBISS – mobilna aplikacija
- Indeks elektronskih vsebin – ga ni
- Potreba po integraciji indeksa elektronskih in drugih digitalnih vsebin v COBISS/OPAC

COBISS/OPAC kot Discovery Service

Enovrstično iskanje

Poišči

indeks e-virov

SAGE
ELSEVIER
IOP Institute of Physics
DOAJ DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS
WILEY ONLINE LIBRARY
THOMSON REUTERS
EBSCO
Emerald
IEEE
ProQuest
Springer
OXFORD UNIVERSITY PRESS

COBIB – vzajemni katalog lokalni katalogi knjižnic

Digitalni repozitoriji

Ostali lokalni viri: ELINKS

E-knjige (Biblos)

Federativna iskanja e-virov

povezovalnik OpenURL

Integracija indeksa e-virov v COBISS/OPAC

- Ponudniki DS omogočajo integracijo API
- Potreben formalni dogovor s ponudnikom DS
- Različni ponudniki imajo različne tehnične rešitve API – ni enotnega standarda
- Implementacija je tehnično zahtevna

Integracija indeksa e-virov v COBISS/OPAC

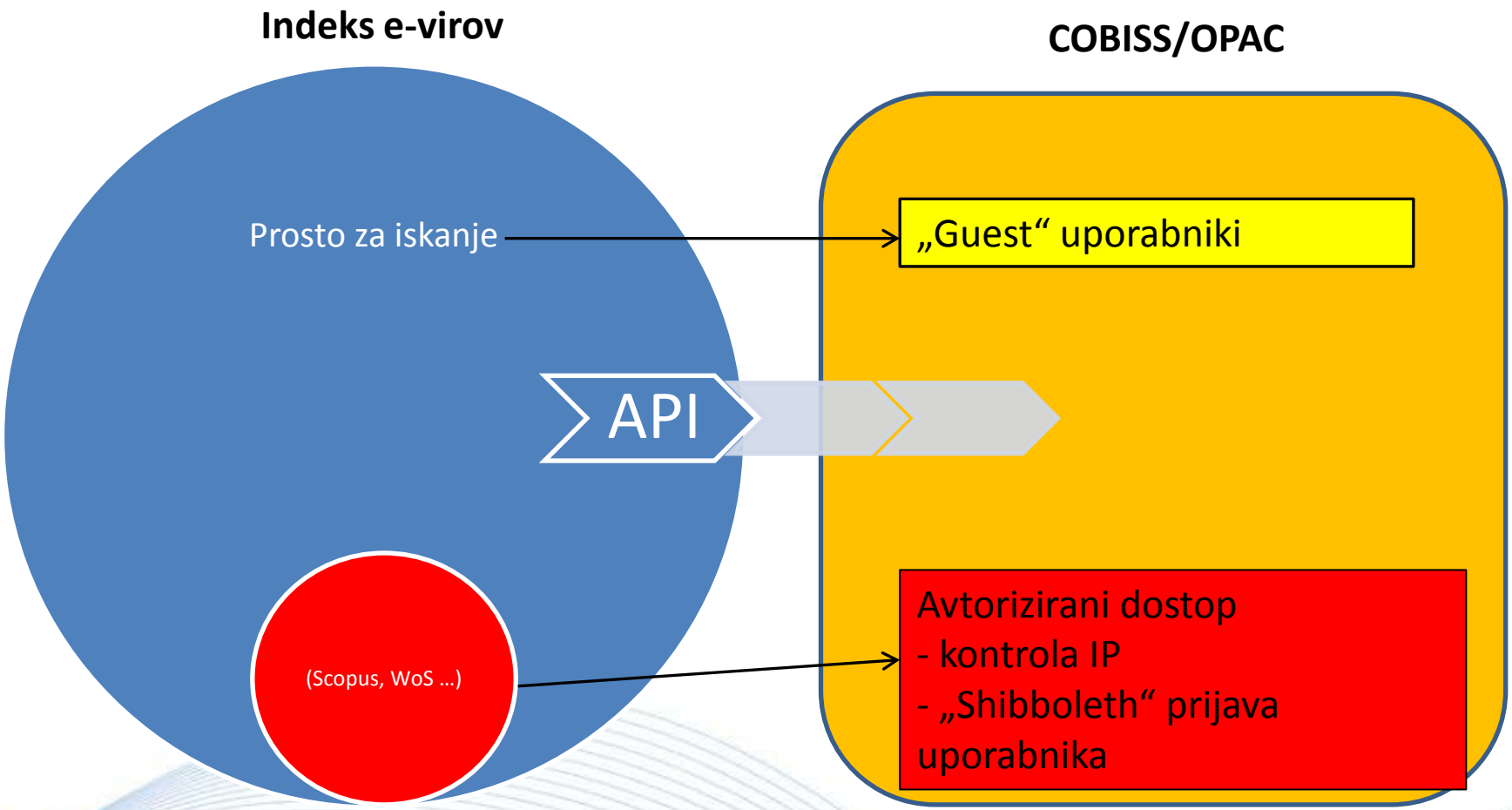

Načini integracije DS

- Prenos lokalnih zapisov v DS
  - ponudnikov grafični vmesnik, izguba nekaterih pomembnih lokalnih funkcionalnosti, možen mešan seznam rezultatov iskanja
- Dostop do DS preko API-ja
  - lasten grafični vmesnik, lokalne funkcionalnosti se ohranijo, dve aplikaciji v eni
- Mešalnik zapisov (blender)
  - lasten grafični vmesnik, lokalne funkcionalnosti se ohranijo, možen mešan seznam rezultatov iskanja
- Normalizacijska platforma
  - nabor orodij za upravljanje z viri, priprava skupnega indeksa vseh virov, kontrola toka podatkov v DS (deduplikacija …)
  - lasten uporabniški vmesnik ali DS, lokalne funkcionalnosti se lahko ohranijo (izjema: zapisi se indeksirajo z orodji DS)

- Iščemo način integracije, ki ohranja vse funkcionalnosti COBISS/OPAC in hkrati omogoča glavne funkcionalnosti DS.

Pomembni faktorji odločitve

- Skladnost z ODI (Open Discovery Initative)
- Algoritem relevantnosti in vsebinska nevtralnost
- Kakovost vsebine indeksa e-virov (WoS, Scopus …)
- Kakovost zapisov/metapodatkov indeksa e-virov
- Pokritost naročenih inf. virov knjižnic z indeksom e-virov

- Tehnična implementacija v COBISS/OPAC
- Zagotovljena tehnična podpora ponudnika

COBISS/OPAC v7.0 (v letu 2015)

- Arhitekturna prenova
- Novi iskalnik (SOLR)
  - fasetna navigacija
  - algoritem relevantnosti
  - avtomatsko zaključevanje iskalne zahteve
  - vse dosedanje funkcionalnosti iskalnika COBISS ohranjene
- Prenovljen izgled
- Nove funkcionalnosti
  - odložišče zapisov, moja polica, ocenjevanje gradiva, moja iskanja, uporabniški profil (možnost uporabe več avtorizacij Moje knjižnice) …
- Integracija discovery servisa
- Enotna prijava (Shibboleth)

- COBISS/OPAC ohrani vse obstoječe funkcionalnosti in zagotovi glavne funkcionalnosti discovery servisa

Pilot

- Prototip - predstavitev

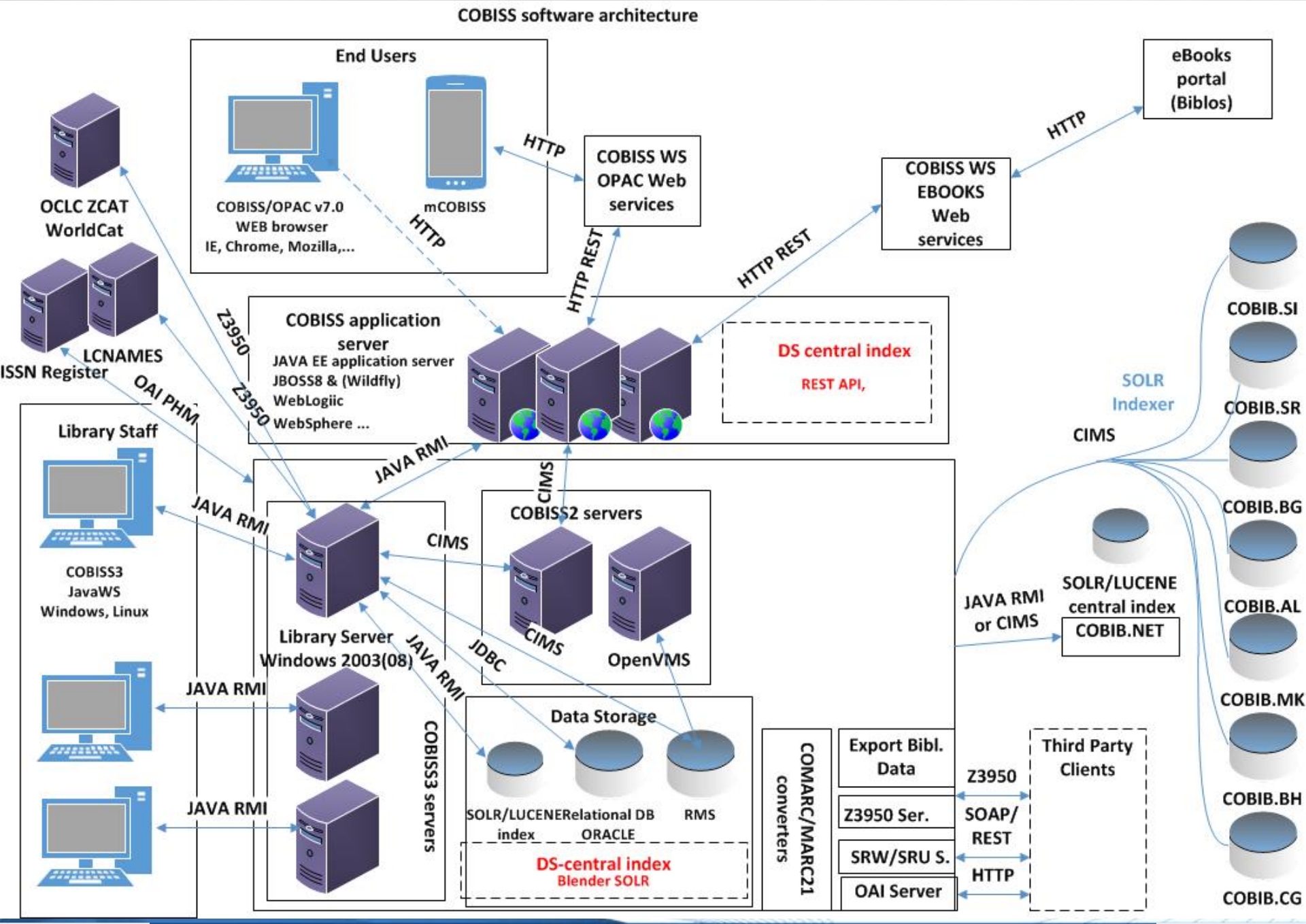
COBISS software architecture
End Users
COBISS/OPAC v7.0
WEB browser
IE, Chrome, Mozilla,...
mCOBISS
HTTP
HTTP
COBISS WS
OPAC Web
services
HTTP REST
HTTP REST
COBISS WS
EBOOKS
Web
services
HTTP
eBooks
portal
(Biblos)
OCLC ZCAT
WorldCat
LCNAMES
ISSN Register
Z3950
Z3950
OAI PHM
COBISS application
server
JAVA EE application server
JBOSS8 & (Wildfly)
WebLogiic
WebSphere ...
DS central index
REST API,
Library Staff
COBISS3
JavaWS
Windows, Linux
JAVA RMI
JAVA RMI
JAVA RMI
CIMS
CIMS
COBISS2 servers
CIMS
OpenVMS
Library Server
Windows 2003(08)
JAVA RMI
JDBC
JAVA RMI
JAVA RMI
COBISS3 servers
Data Storage
SOLR/LUCENE
index
Relational DB
ORACLE
RMS
DS-central index
Blender SOLR
COMARC/MARC21
converters
Export Bibl.
Data
Z3950 Ser.
SRW/SRU S.
OAI Server
Z3950
SOAP/
REST
HTTP
Third Party
Clients
JAVA RMI
or CIMS
SOLR/LUCENE
central index
COBIB.NET
SOLR
Indexer
CIMS
COBIB.SI
COBIB.SR
COBIB.BG
COBIB.AL
COBIB.MK
COBIB.BH
COBIB.CG

Vstopna točka za odkrivanje informacij

Discovery starts here:

www.cobiss.si